

EKO / ANALİZ
Alaattin Aktaş
ala.aktas@gmail.com

Sanayi üretiminden iyi işaretler geliyor

Kuşkusuz henüz bir eğilimden, bir dönüştürme söz etmek için erken. Ama işaretleri alınmış ve ilk gerçekleştirmeler gösteriyor ki **sanayi** üretiminde bir toparlanma var.

TÜİK'in geçen hafta açıkladığı kasım ayına ilişkin **sanayi** üretimi verileri bu toparlanmayı somut olarak ortaya koydu.

Mevsim etkisinden arındırılmış **sanayi** üretimi geçen yılın haziran-ekim döneminde, beş aydır kesintisiz olarak 2023'ün altında kalmıştı. Hatta mayısta neredeyse aynı düzeyde oluşan üretim hariç tutulursa nisan'da 2023'ün altında bir üretim yapılabiliyordu, dolayısıyla **sanayi** üretimi yedi aydır 2023'ün altındaydı.

İşte bu olumsuz gidiş kasımda durdu ve tersine döndü.

Kasım ayındaki üretim, mevsim etkisinden arındırılmış hesaplama göre 2023'ün aynı ayındaki düzeyin 1,5 üstünde.

Mevsim etkisinden arındırılmamış üretim ise 2023'e göre yüzde 0,8 artış gösterdi.

Ama girişte de belirttiğim gibi bunun süreklilik gösterip göstermeyeceğini görmek için birkaç ay daha geçmesi gerekiyor.

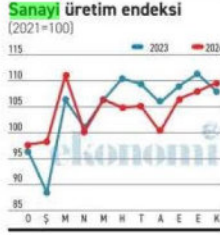
Çünkü kasım sonrası için birbiri pek desteklemeyen veriler geliyor.

İstanbul **Sanayi Odası'nın** aralık ayına ilişkin PMI verisi görece olumlu bir gidişe işaret ederken Merkez Bankası'nın reel kesim güven endeksinde aralık ayında kasıma göre bir gerileme görüldü.

Kasım ayında 48,3 olan manşet PMI, aralıkta 49,1'e yükselmiş ve **ISO**'dan yapılan açıklamada üç vurgu dikkati çekmişti:

► Üretimdeki yavaşlama son dokuz ayın en hafif düzeyinde kaydedildi.

► Yeni siparişler ve satın alma faaliyetlerinde düşüşler hız kesti.

► Nihai ürün fiyatları enflasyonu, beş yılı aşkın dönemin en düşük seviyesine geriledi.

Merkez Bankası'nın mevsimsellikten arındırılmış reel kesim güven endeksi ise kasım ayındaki 103,4'ten aralıkta 102,7'ye geriledi. Mevsim etkisinden arındırılmamış endeks de 100,4'ten 99,1'e indi.

PMI görece olumlu, reel kesim güven endeksi olumsuz!

Sanayi üretimi açısından bir olumlu veri de ara mal ithalatının kasımda artmış olması. Ara mal ithalatı kasımda 2023 kasımına göre yüzde 3,9 oranında arttı. Daha önce de belirttiğim

gibi bu çok kayda değer bir artışa işaret etmiyorsa da önceki ayların negatif oranlarının yanında önemli sayılır.

Sonuçta ortada bir dizi gösterge var ve bu göstergeler **sanayi** üretiminde bir toparlanma olacağına işaret ediyorsa da ve bunun ilk işareti kasım ayında alınmışsa da bu durum bir eğilime dönüşecek mi, üretim sonraki aylarda da artışını sürdüreceği mi, biraz beklemek gerekecek.

Maliyetler aşağı, talep de...

Sanayi üretiminin aralık ayında da 2023'e göre çok büyük bir fark göstermediği varsayılabilir. Hem zaten önemli olan artık 2025'te ne yaşanacağı...

Bu yıl **sanayi** üretimini hem yukarı itecek belirgin bir etken var ya da olacağı varsayılıyor, hem de talep yönüyle üretimi sektöre uğrattak bir etken söz konusu.

Üretimi canlandırıp yukarı itmesi muhtemel etken hiç kuşku yok ki maliyetler üstündeki faiz yükünün hafifleyecek olması. İlk

adım Merkez Bankası'nın politika faizinin yüzde 50'den yüzde 47,50'ye düşürülmesiyle aralık ayında atıldı. Eğer yıl içinde olumlu ya da olumsuz yönde olacağı gelişmeler yaşanmazsa politika faizinin yıl sonunda yüzde 30-35 arasına indirilmesi beklenir.

Faizin şimdiki düzeyine göre 15 puan kadar inmesi hiç kuşku yok ki **sanayicinin** üretim maliyetlerini aşağı çekecek bir etki doğuracaktır.

Ama önümüzde iç pazarın giderek daralacağı bir yıl uzanıyor. Asgari ücretin yalnızca yüzde 30 artırılması **sanayici** için bir yandan maliyetlerin az artması demekse ve olumluysa da, diğer yandan talebin de az artacağı anlamına gelir.

Hadi asgari ücretteki az artışın avantaj ve dezavantajı birbirini eşitlemiş olsun. Ya memur ve memur emeklileri ile işçi emeklilerinin ücretlerindeki enflasyon farkından kaynaklanan artışın azlığı ne olacak? Kaldı ki bu artışların oranı yalnızca kamu çalışanlarını ve emekli-

leri etkilemiyor. Bu oranlar özel sektör için de bir ölçü oluyor ve genel olarak tüm ücretler bu düzeylere yakın oranlarda artırılıyor. Geliri az artan geniş kitleler az harcayacağına göre talep bu yıl sınırlı bir büyüme gösterecek demektir.

Ya dış pazarlar?

İç piyasa böyle seyrederken ihracatçı için dış pazarlardan olumlu haberler gelmesi beklenebilir mi?

Bu soruya öyle gönül rahatlığıyla **"Elbette"** demek mümkün değil! Bırakın gönül rahatlığıyla demeyi, yarım ağz **"Elbette"** demek bile mümkün değil!

Çin'in durumu ortada, bizim için çok daha önemli olan AB bölgesinden çok umutlu olunamıyor, ABD desenez her türlü sürprize açık...

Böyle bir ortamda **sanayi** üretimini besleyecek ve artışa ivme kazandıracak etkenler epeyce sınırlı kalacak gibi görünüyor.

Özetin özet, maliyetler aşağı ama talep de belki aşağı, en iyi olasılıkla yatay gibi...

Ekonominin pinokyosu: Türk sanayi üretimi ve küresel ticaret zincirinin çarkları

Cuma günü TÜİK, Kasım ayına ait sanayi üretim verisini resmileştirdi. Açıklanan veri, aylık bazda %2,9 gibi güçlü bir artışla beklentileri aşarken yıllık artış oranı pozitif bölgeye dönerek %1,5 seviyesinde gerçekleşti. Verinin ait olduğu Kasım ayı makroekonomik konjonktürünü hatırlamakta fayda var:

1 Yurt içinde faiz oranları %50 seviyesini zorluyordu.

2 Avrupa'da resesyondan etkisiyle dış talep dar boğazdaydı.

TÜİK, sanayi üretim verisini yaklaşık 1,5 ay gecikmeyle açıklıyor. Kasım ayının başında gerçekleşen ekonomik olayların yeni resmileştildiğini düşünürsek ve, yaklaşık 2,5 ay gecikmeyle veri öğrenmek anlamına geliyor. Neredeyse bir çeyrek öncesinin bilgisini bu gecikme, TÜİK'in küresel standartlara uyumlu çalışmasından kaynaklanıyor; diğer ülkelerin istatistik kurumları da benzer bir takvim izliyor. Ancak bu veriyi daha hızlı anlamamanın yolları var mı? Elbette var. Aralık ayı başındaki "Trump'ın Noel Baba Yerine Gelişi" başlıklı yazımızda, Cuma günü açıklanan deseni öngörebiliştik. Peki, nasıl?

Öncü göstergeler: PMI ve SAMEKS

Sanayi üretimindeki değişimi önceden anlamamanın yollarından biri PMI ve SAMEKS gibi öncü göstergelerdir. Bu endeksler, il-

gili ayın bitiminde açıklanır ve sanayideki durumu hızlıca ortaya koyar.

PMI: Büyük ölçekli ve ihracat odaklı sanai şirketlerinin verilerini derler. **İstanbul Sanayi Odası** tarafından hazırlanır.

SAMEKS: Hizmet ve sanayi sektörlerinde faaliyet gösteren KOBİ'lere odaklanır. **MÜSİAD** sponsorluğunda hazırlanır.

Bu iki gösterge, geniş bir yelpazede ekonomik faaliyeti analiz etme imkânı sunar. Ayrıca Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın her ay yayımladığı İktisadi Yönelim Anketi (İYA) da önemli ipuçları verir. Reel kesim güven endeksi ve kapasite kullanım oranı gibi kritik veriler, sanayi üretiminin seyrini hakkında öncü sinyaller taşır.

Kasım ayında reel kesim güven endeksi ve kapasite kullanımında gözlenen toparlanma, Aralık ayı başında PMI ve SAMEKS verileriyle doğrulanmıştı. Türkiye verileriyle sınırlı kalmadık; ABD, Almanya, Hindistan ve Güney Kore gibi önemli ekonomilerde de benzer eğilimler tespit ettik. Bu nedenle yılın son döneminde küresel ölçekte bir sanayi ve ticaret kıpırdanmasının başladığını öngörebildik.

Küresel kıpırdanma: Tüm tekneler yükseliyor

Genel kuraldır: Deniz yükseldi-

Ekonoritmiks

Bora
Tamer
YILMAZ

boratamer.yilmaz@dunya.com

ğinde tüm tekneler birlikte yükseliyor. Küresel ticarete bu kadar güçlü bir veri akışı varken Türk sanayisinin ayrışması beklene-
mezdi. Bir olasılık, Trump'ın seçimi kazanmasıyla talebin öne çekilmesi idi. Trump'ın yeniden gümrük vergileri uygulayabileceği beklentisiyle birçok grup siparişleri hızlandırdı. Diğer bir olasılık ise Trump'ın iş dünyasına aşına ekonomi ekibine olan güven. ABD ekonomisini canlandıracağı beklentisi, bazı grupların ön almasına neden olmuş olabilir.

Ancak kesin olan şu ki 2025 yılına girerken sanayi, ciddi bir momentum yakalamış durumda.

Ekonometrik bir şablon: "Yalan söylemeyen seri"

Teknik açıdan Türkiye'nin sanayi üretim verisi neredeyse kutsalsuz bir istatistiktir. Belirli dönemlerde otoregresif (AR) özellikler gösterebilir. Bu tür serilerde, bir dönemin değeri önceki döneme sıkı sıkıya bağlıdır.

Makroekonomik veriler tamamen "beyaz gürültü" gibi rastgele davranmaz; belirli bir düzende dalgalanmalar gösterir ve ortalama etrafında geçişler yaşanır. Özellikle Almanya'nın açıklanan fabrika sipariş verisi gibi öncü göstergelerle güçlü korelasyon gözlemlendiğinde, kısa vadede AR(1) türü modellerle tahmin yapmak mümkün-
dür.

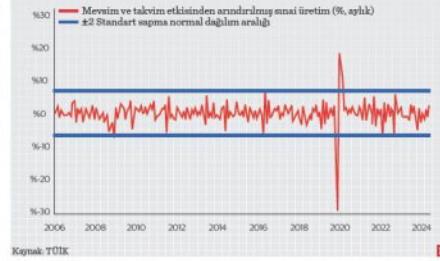
Son veriler ışığında, ekonometri gereği Kasım ayında sanayi üretiminde güçlü bir artış yaşanması gerekiyordu. Olasılık teorisi, bu kez de gerçek hayatta karşılığını buldu ve beklenen sıçrama resmîyet kazandı.

İleriye dönük beklentiler: Momentumun sürdürülmesi

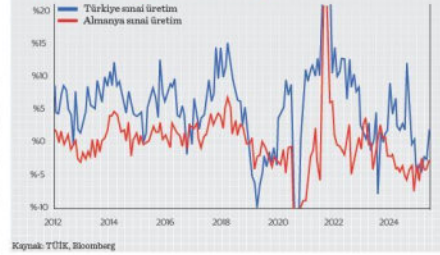
Şimdi bu yakalanan momentumun 2025 yılı boyunca faiz indirimleriyle desteklenerek sürdürülmesi gerekiyor. Ekonometrik yapısı gereği sanayi üretim, "yalan söylemeyen" bir seri olarak kabul edilir. Tıpkı yalan söylediğinde burnu uzayan Pinokyo gibi!

Bu sıçrama, daha çok psikolojik bir destek; maçın başındaki motivasyon konuşması gibi. Ancak bu tür motivasyon konuşmaları olmadan maçlar kazanılamaz. Şimdi, bu verilerin reel ekonomide, sokakta nasıl karşı-

Kalp EKG'si gibi, sanayi üretiminin nabzını tutar. Şu anda sağlıklı ve hızlanmaya müsait.

Aynı değer zincirinin parçaları Türk ve Alman sanayileri toparlanma çabalarında, Türkiye biraz daha önden koşuyor.

lık bulacağımı izlemek gerekiyor.

Sonuç olarak Türk sanayi üretimi, küresel ticaret zincirinin yeniden hareketlendiği bu dönemde doğru adımlar atarak mo-

mentumunu sürdürme potansiyeline sahip. Sanayi, bu süreçte gerçek bir hikâyeyi yazabilir; tıpkı Pinokyo'nun gerçek bir çocuğa dönüştüğü gibi...

ETKİNLİKLER ve FUARLAR

BASEV ve ISO, matbaa öğretmenlerini sektör temsilcileriyle buluşturdu

Basım-Yayın **Sanayi** Gelecek Vizyonu ve Sektör-Öğretmen Buluşması etkinliği 10 Aralık'ta Etiler Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi bünyesinde bulunan Etiler Uygulama Oteli Konferans Salonunda gerçekleştirildi.

Basım **Sanayi** Eğitim Vakfı ve **İstanbul Sanayi Odası** 27. Grup Basım Yayın **Sanayii** Meslek Komitesi birlikteliği ile düzenlenen Basım-Yayın **Sanayi** Gelecek Vizyonu ve Sektör - Öğretmen Buluşması İstanbul İl Millî Eğitim Müdürlüğü liderliği, Aras Grup, Konica Minolta, Odak Kimya, Sappi İstanbul ve Sun Chemical Matbaa Mürekkepleri firmalarının sponsorlukları, abm Yayınevi ve HH Global firmalarının destekleriyle İstanbul'da, Etiler Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Etiler Uygulama Oteli'nde gerçekleştirildi.

Açış konuşmasında, **ISO** 27. Grup Basım Yayın **Sanayii** Meslek Komitesi Başkanı Emre Duran, yüksek eğitim seviyesi ve bu seviyede yetişen gençlerin, bu ülkenin geleceğinin teminatı olduğunu belirterek, şunları söylüyor: "Bizler de basım sektörü olarak tüm paydaşlarımız ve sizler sevgili öğretmenlerimizle birlikte bu geleceği inşa etmek

için çalışıyoruz ve çalışmaya devam edeceğiz. Bu çalışmaların devamı olan bu toplantının amacı sektörle öğretmenlerimizin kaynaşmasını sağlamak ve hep beraber bir sinerji yaratmaktır. Oluşan bu sinerji ile gelecekte daha yoğun ve daha verimli projelere imza atacağımıza inanıyorum."

BASEV Başkanı Murat Demir, açış konuşmasında, BASEV'in asıl temel misyonunun basım sektörüne nitelikli eleman yetiştirmek olduğunu vurguluyor ve şöyle diyor: "Burada en büyük paydaşımız sizler, öğretmenlerimizsiniz. **Sanayide** nitelikli eleman ihtiyacımız var ve bunun en büyük kaynağının meslek liseleri olduğunu düşünüyoruz. Tek bir öğrencinin hayatına dokunsak ve onu meslek sahibi yapsak, bizim için kazanç olur. Bu sevgiyle çalışıyoruz."

İstanbul İl Millî Eğitim Müdürlüğü Mesleki

BASEV Başkanı Murat Demir

ve Teknik Eğitim Şube Müdürü Ahmet Tamer Kamber, konuşmasında politika belirleyicinin belirlediği politikaların akademik programların yanı sıra mesleki eğitim programlarına yer verdiğini belirterek, hangi politika belirlenirse belirlensin, öğretmenler sistem içerisinde belirlenmiş politikayı özveriyle üstlenmezlerse belirtilen politikanın hiçbir anlamı kalmayacağını vurguluyor.

İstanbul Küçükçekmece İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü Şube Müdürü Erol Demir, mesleki eğitim için bir model önerisi getirdiğini belirterek, öncelikle gençlerin yeteneklerinin ne olduğunun ortaya çıkarılması gerektiğini vurguluyor. İkincisi,

ETKİNLİKLER ve FUARLAR

"Akif Kazmaz, oturumu açarken matbaacılık adının yerini basım teknolojilerine bıraktığını hatırlatarak, bu mesleğin tüm diğer sektörlerin bir uzantısı olduğunu belirtiyor."

çocukları iş başında yetiştirmek gerektiğini, bunun derslik ihtiyacını da azaltacağını kaydediyor. Model önerisinin tamamının kitabında ve yazılarında olduğunu, sadece 15 bin meslek lisesi mezunu istihdam edilse sektörde eleman sorunu kalmayacağını ekliyor.

Açış ve protokol konuşmalarının ardından etkinlikte, **ISO 27. Grup Basım Yayın Sanayii** Meslek Komitesi önderliğinde, **ISO** tarafından Dr. Can Gürlele'e hazırlanan Sektör Raporunun sunumu, 27. Grup Basım Yayın **Sanayii** Meslek Komitesi Üyesi Niyazi Bilir tarafından yapıldı.

İlk oturum: HH Global, Sappi, Odak Kimya ve Sun Chemical

Etkinliğin ilk oturumu, **İstanbul Sanayi Odası** Meclis Üyesi ve) 27. Grup Basım Yayın **Sanayii** Meslek Komitesi Üyesi ve BASEV Yüksek Danışma Kurulu Raportörü Akif Kazmaz moderatörlüğünde gerçekleşti.

İlk oturuma HH Global Ülke Müdürü Güler Faga, BASEV Sponsorları ve BASEV Burs Bağışçıları ailesi içinde yer alan, günün etkinlik sponsorlarından Sappi İstanbul Ülke Müdürü ve BASEV Yönetim Kurulu Üyesi Serra Vildan Celasun, Odak Kimya Ürün Müdürü Göksel Şen ve Sun Chemical Teknik Müdürü Engin Yıldırım ile Ürün Direktörü Filiz Şahin katıldı.

Akif Kazmaz, oturumu açarken matbaacılık adının yerini basım teknolojilerine bıraktığını hatırlatarak, bu mesleğin tüm diğer sektörlerin bir uzantısı olduğunu belirterek, ilk sözü oturuma matbaaların müşterisi olarak katılan HH Global Ülke Müdürü Güler Faga'ya bıraktı.

Baskı yönetim hizmetleri şirketi HH Global ve küresel müşterileri, çalışmaları hakkında bilgi veren Güler Faga, "Markaların pazarlama faaliyetlerinde, satış noktalarında onlara en baştan en sona anahtar teslim birebir hizmet veren bir

firmayız" diyor. Dünya çapında 4500 çalışanı olan HH Global, 9 milyar dolarlık bir ciroyu yönetiyor. Matbaalar dahil 6500 üretici ile çalışıyor, müşterilerine %25 oranında tasarruf sağlıyor. Yıllık 1.3 milyon iş yönetiyor. Türkiye'de 2009'dan bu yana ofisi ve 26 çalışanı var, 113 üretici ile 22 milyon dolarlık bir bütçeyi yönetiyor.

Odak Kimya Ürün Müdürü Göksel Şen, şirketin faaliyetlerini şöyle özetliyor: "Baskı öncesinden baskı ve baskı sonrasında, kalite kriterlerine, uluslararası normlara uyumda, ISO standartlarında kalibrasyon işlemlerinde, prova sistemlerinden aydınlatma sistemlerine kadar tüm aşamalarda doğru iş üretilmesi için gerekli olan tüm koşulları sağlamak, bunların eğitimlerini vermek, kurumlarını gerçekleştirmek ve daha sonra kalibrasyon hizmetlerini vererek müşterilerimizin her zaman yanlarındayız. Müşterilerimizin ihracat yapmalarını sağlamak ve ülkemize katkıda bulunmak, hedeflerimiz arasında." Odak Kimya 26 yıllık bir firma ve 42 çalışanı var.

Sun Chemical Ürün Direktörü Filiz Şahin, firmasını şöyle anlatıyor: "Sun Chemical Türkiye'deki önemli mürekkep üreticilerinden biri. Dünyada 60'tan fazla ülkede üretim tesisleri olan bir şirket ve merkezimiz Tokyo'da ve DIC Group üyesi. Sun Chemical Türkiye'de 300 kişi çalışıyor. Türkiye'de üç fabrikamız var. İkiisi İzmir'de, biri Gebze'de. İzmir Çiğli fabrikamız su bazlı mürekkep ve lakları üretiyor ve Avrupa'daki ana fabrikalarımızdan biri ve aynı zamanda şirket merkezimiz. Çiğli'deki laboratuvarımız Su Bazlı Mürekkepler Mükemmeliyet Merkezi olarak kullanılıyor. Yeni Aliğa fabrikamız, Sun Chemical'ın küresel olarak da en yeni teknoloji ile donatılmış tesislerinden biri. İtalya ve EMEA bölgesindeki tüm solvent bazlı mürekkepler burada üretiliyor."

Sappi İstanbul Ülke Müdürü ve BASEV Yönetim Kurulu Üyesi Serra Vildan Celasun, Sappi'yi şöyle anlatıyor: "Sappi insanımıza, gezegenimize fayda

Aras Grup Temsilcisi, Eğitimci ve Danışman Kemal Bağdatlı, Aras Grup hakkında bilgi verdi.

sağlamak amacıyla, ormanlarımızdaki yenilenebilir kaynaklardan üretilen sürdürülebilir malzemelerin üreticisi. Selüloz, selülozlardan baskı ve ambalaj, esnek ambalaj kâğıtları, tekstil sektörüne uygun transfer kâğıtları ve biyomalzemeler üretiyor. Kuzey Amerika'da 4 üretim tesisi ve 6 satış ofisi, Afrika'da 5 üretim tesisi ve 6 satış ofisi, Türkiye dahil Avrupa'da 12 satış ofisi ve 8 üretim tesisimiz var. Yirmi farklı ülkede 12 bine yakın çalışan ve 150 farklı ülkede müşteri ağımız var. Müşterilerimizin çoğu matbaalar, bir bölümü kâğıt distribütörleri ve geri kalanı direkt markalar, son kullanıcılar. Esnek ve karton ambalaj kâğıtları, tekstil transfer kâğıtları, suni deri kâğıdı, etiket taşıyıcı kâğıtları, basım – yayın kâğıtları (kapasitemizin %80'i), kuşe kâğıt ve dergi kâğıtları, 1. hamur fotokopi kâğıdı, selüloz, biyomalzemeler (lignin vb.) ürettiyoruz."

İkinci oturum: ABM Yayınevi, Konica Minolta ve Aras Grup

İkinci Oturuma **İstanbul Sanayi Odası** Meclis Üyesi Akif Kazmaz moderatörlüğünde; ABM Yayınevi Genel Yayın Yönetmeni Çağla Acar, BASEV Sponsorlarından, etkinlik sponsorları arasında yer alan Konica Minolta İş Geliştirme Müdürü Gürkan Gülmez ve BASEV sponsorları ve BASEV bağlıları ailesinden ve etkinlik sponsorlarından Aras Grup Temsilcisi Kemal Bağdatlı katıldı.

Moderatör Akif Kazmaz, ilk sözü ABM Yayınevi Genel Yayın Yönetmeni Çağla Acar'a verdi. Çağla Acar şirketini şöyle anlatıyor:

"ABM Yayınevi Acar Group bünyesinde 2011 yılında kuruldu. 2013 yılında ben devraldım ve çocuk ve gençlik kitapları yayınlamaya başladım. Bugün 200'e yakın kitabımız mevcut ve bizim için yaratıcılık, hayal gücü çok önemli. Hayal gücünü destekleme amaçlı, didaktik olmayan, öğrenmeyi sevdiiren içerikler yayınlıyoruz. 19 ülkede kitaplarımız satılıyor." Acar, basılı kitap, okul öncesi, bebek kitapları, ilk okuma kitaplarının bitmeyeceğini, ama değişen teknoloji, yapay

zekâ ile dönüştüğünü belirtiyor. "Dijital kitaplar artıyor ama bu bizi korkutmuyor" diyor Acar, Türkiye'de geçen yıl 400 milyon kitap basıldığını, okul kitapları ile bu rakamın 650 milyon olduğunu ekliyor.

Aras Grup Temsilcisi, Eğitimci ve Danışman Kemal Bağdatlı, Aras Grup hakkında bir sunum yaptı. Bağdatlı, Avrupa'da ve Türkiye'de de eleman sıkıntısının vardiya kapattırarak seviyeye geldiğini hatırlatarak, motivasyon için fabrikaların, matbaaların öğrenci, stajyer velilerine de açılması gerektiğini, ailelerin çocuklarının nasıl tesislerde çalışacaklarını görmeleri gerektiğini vurguluyor. "Aras Grup baskı öncesi, baskı ve baskı sonrası sistemlerini, kesme – katlama makinelerini, yardımcı malzemeleri, kâğıt, etiket, dijital reklam ürünleri, dijital baskı makineleri ve her türlü sarf ürünleri olmak üzere en iyi kaliteyi ve en son teknolojiyi Türk basım sektörünün hizmetine sunuyor" diyor Bağdatlı, sunumunun devamında Aras Grup şirketleri ve temsilcilikleriyle ilgili kısa bilgi verdi.

Konica Minolta Türkiye İş Geliştirme Müdürü Gürkan Gülmez, mesaisinin dijital baskı makinelerinin tirajlarıyla, hangi uygulamalara uygun olduğunu belirlenmesiyle geçtiğini belirterek, "Konica Minolta Türkiye olarak 200 çalışanımızla yaklaşık 500 müşterimize hizmet veriyoruz" diyor. Ofset baskıyla dijital baskının birbirine rakip değil, kombinasyon yapılacak teknolojiler olduğunu belirten Gülmez ekliyor: "Dijital baskı her geçen gün kalite standartlarını arttıran bir sektör. Bu bağlamda Fogra VPS (Validating Printing System) sertifikasyonu da alınmıştır."

Üçüncü oturumda söz öğretmenlerini

Üçüncü oturumda İstanbul Küçükçekmece İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü Şube Müdürü Erol Demir moderatörlüğünde; Küçükçekmece Dr. Oktay Duran MTAL Teknik Müdür Yardımcısı Ateş Taş, Beylikdüzü Borsa İstanbul ÇPL Matbaa Teknolojisi Alan Şefi Berkay Karahüseyin, Silivri

ETKİNLİKLER ve FUARLAR

Basım-Yayın Sanayi Gelecek Vizyonu ve Sektör-Öğretmen Buluşması; Basım Sanayi Eğitim Vakfı ve **İstanbul Sanayi Odası** 27. Grup Basım Yayın Sanayii Meslek Komitesi arasında bulunan "İyi Niyet İş Birliği Anlaşması" gereği düzenlenecek bir sonraki etkinlikte, sağlık ve huzur içerisinde bir arada olabilmek temennisiyle sonlandırıldı.

Yusuf Sanbeker MTAL Matbaa Teknolojisi Alan Şefi Cengiz Zengin, Ataşehir İbrahim Müteferrika MTAL Matbaa Teknolojisi Alan Şefi Dr. Mehmet Camgöz ve Zeytinburnu **İstanbul Ticaret Odası** MTAL Matbaa Teknolojisi Alan Şefi Mustafa Şen söz aldı.

Eğitimde en kilit rolün öğretmenlere düştüğünü belirterek, atölye meslek dersi öğretmenlerini çok önemsediklerini vurgulayan Moderatör Erol Demir, öğretmenleri tanıttıktan sonra ilk sözü Ateş Taş'a verdi.

Küçükçekmece Dr. Oktay Duran MTAL Teknik Müdür Yardımcısı Ateş Taş, 2015 ve 2020'de yapılan bir araştırmanın matbaacılığın itibar kaybeden bir meslek olduğunu gösterdiğini belirterek, tanıtım eksikliğine dikkat çekiyor, matbaacılığın basında sahte para basımı, ambalajda marka taklidi olaylarıyla olumsuz yansıtıldığını aktarıyor, matbaa adının yerini basım teknolojileri kullanılmasını öneriyor.

Beylikdüzü Borsa İstanbul ÇPL Matbaa Teknolojisi Alan Şefi Berkay Karahüseyin, bölüme gelen öğrencilerin sayısının 12. sınıfta üçte bire kadar düştüğünü belirterek, öğrencilerin bölüme ve meslek liselerine ilişkin olumsuz algılarına dikkat çekiyor. Meslek liselerinin cazip hale getirilmesi, haftalık ders sürelerinin 40 saati

geçmemesi, ortaokul öğrencilerine ve velilere bölümün anlatılması, matbaaların tanıtılması ve firma gezilerinin düzenlenmesini öneriyor.

Silivri Yusuf Sanbeker MTAL Matbaa Teknolojisi Alan Şefi Cengiz Zengin, meslek liselerinin ortaokul sonrası okul tercihinde en son sırada olduğunu, matbaa bölümünün de alt sıralarda olduğunu hatırlatıyor ve alınabilecek önlemler arasında meslek liselerine puanla girilmesi, mesleklerin tanıtılması gibi önerilerde bulunuyor.

Silivri Yusuf Sanbeker MTAL Matbaa Teknolojisi Alan Şefi Cengiz Zengin, zaten istekli olmayan öğrencileri matbaa bölümünü seçmeye ikna etmenin zorluğunu dile getiriyor ve istekli öğrencilerin meslek liselerine gelmesinin sağlanması gerektiğini, basım teknolojileri isminin kullanılmasının gerekliliğini vurguluyor. "En azından 7-8. sınıflarda mesleklerin tanıtılması ve çocukların yönlendirilmesi gerekir" diyor.

Zeytinburnu **İstanbul Ticaret Odası** MTAL Matbaa Teknolojisi Alan Şefi Mustafa Şen, işletmelere gelen 4. sınıf öğrencilerine daha iyi ücret ödenmesinin mezun olduklarında işe başlamalarını özendireceğini belirtiyor. Alan adının değişmesi fikrine katıldığını belirten Şen, bunun olumsuz algıyı yıkacağını ekliyor. ■

Son derece olumlu olduğu tüm katılımcılar tarafından dile getirilen ve bu toplantının sonuç bildirgesi gereği mutlaka bir konu ile ilgili bir çalıştay yapılması önerilen toplantı sonunda; sponsor firmalara ve konuk konuşmacılara birer teşekkür belgesi takdim edildi.

